

СХВАЛЕНО
Протокол засідання
педагогічної ради
27. 08. 2025 № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
Наталія МОТУЗ
27. 08. 2025

Освітня програма
Ліцею імені Тараса Шевченка
Ямпільської міської ради
Вінницької області
2025/2026 н. р.

ЗМІСТ

Розділ I. Загальні положення

1. Призначення закладу та засоби його реалізації	3
2. Опис моделі випускника закладу освіти	5
3. Цілі та задачі освітнього процесу закладу освіти	6

Розділ II. Освітня програма

2.1. Освітня програма початкової освіти (I ступінь)	8
Навчальні плани	10
2.2. Освітня програма базової середньої освіти (II ступінь)	14
Навчальні плани	17
2.3. Освітня програма повної середньої загальної освіти (III ступінь)	35
Навчальний план	38

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма Ліцею імені Тараса Шевченка Ямпільської міської ради Вінницької області розроблена на основі Державних освітніх стандартів, Типових освітніх навчальних програм, модельних навчальних програм, нормативно-правових законодавчих документів про освіту, що ґрунтуються на Конституції України, законах України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану», Концепції Нової української школи, Концепції національно-патріотичного виховання, «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», «Про охорону дитинства» тощо. Типові документи відповідають чинному законодавству, усім нормативним документам, що регламентують перебування учнів у закладі освіти, Конвенції ООН про права дитини.

Практична діяльність закладу освіти у 2025/2026 н. р. побудована згідно із Статутом ліцею, річним планом роботи, який у цілому охоплює всі напрями діяльності, Правилами внутрішнього розпорядку, Колективним договором.

Педагогічний колектив закладу націлений на створення умов для розвитку кожної дитини, на її можливість для самовираження і самовизначення, забезпечення науково-теоретичної, практичної, допрофесійної та загальнокультурної підготовки учнів. Для цього необхідний постійний розвиток закладу, поповнення його матеріально-технічних і навчальних ресурсів, підвищення кваліфікації адміністрації та педагогічних працівників, а, головне, єднання та духове зростання учнів, батьків і педагогів як спільноти, яка творить сприятливий для української дитини соціально-культурний простір.

Мета Освітньої програми:

- всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності;
- формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності;
- визначення напрямків діяльності та цільових орієнтирів; спрямування спільної роботи колективу закладу та громадськості; проєктування процесу оновлення діяльності закладу.

Освітня програма закладу як освітнього комплексу ґрунтується на визнаних світом та перевірених досвідом ключових ідеях педагогічної думки, базових принципах гуманістичної філософії та здобутках сучасної науки управління. Будучи динамічною моделлю системи взаємовідносин учасників освітнього процесу в єдності з матеріально-технічною основою, програма містить бачення та місію закладу, загальні та операційні завдання її розвитку, особливості організації освітнього процесу, пріоритетні напрямки розвитку, його індикатори й критерії результативності обраної стратегії.

1. Призначення закладу освіти та засоби його реалізації

Головною метою навчального закладу є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Головними завданнями закладу освіти є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини й громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини й громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдаровань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;
- генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство;
- організація навчання осіб з особливими освітніми потребами.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням ліцею.

Заклад освіти несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої діяльності;
- дотримання фінансової дисципліни.

У відповідності до чинного законодавства заклад загальної середньої освіти здійснює освітній процес відповідно до рівнів освіти:

I ступінь - початкова освіта;

II ступінь – базова середня освіта;

III ступінь - профільна середня освіта.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення школи є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту навчальних програм, а також:

- уведення в навчальний план годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами, інтегрованих курсів з урахуванням особливостей організації освітнього процесу й індивідуальних освітніх потреб учнів;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної – участь у всіх предметних та міжпредметних конкурсах та олімпіадах різних рівнів, змаганнях, у роботі шкільного наукового товариства «Креатив», шкільної природничої асоціації, театральної студії «Бенефіс» та поетичного клубу «Думка»);
- надання учням 10-11-х класів можливості вибору системи окремих профільних предметів з різних освітніх галузей: історія України в 10-А та 11-А класах; українська мова в 10-Б класі, біологія та екологія в 11-Б класі.

Освітня програма закладу спрямована на:

- відображення процесу формулювання очікуваних результатів навчання через навчальну діяльність учнівства;
- досягнення учнями очікуваних результатів навчання;
- послідовність викладу навчального матеріалу;
- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- продовження реформи загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа»; упровадження в 7 класах нового Державного стандарту базової середньої освіти;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення, навчання впродовж життя;
- організацію навчальної діяльності здобувачів освіти та способів побудови зворотного зв'язку в умовах очної дистанційної, змішаної форм навчання (за потреби);
- формування людини, патріота та громадянина, що прагне вдосконалення та перетворення суспільства; поваги до прав і свобод людини;
- формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- просвіти з питань особистої безпеки та безпеки оточення;
- психологічні аспекти організації освітнього процесу в умовах воєнного/післявоєнного стану;
- інклюзивне та індивідуальне навчання;
- організацію освітнього процесу під час правового режиму воєнного стану.

Сучасний підхід до стратегії розвитку освіти наголошує, що якість освіти є найефективнішим засобом для задоволення освітніх потреб суспільства, сім'ї, дитини. Якість оцінюється моральними та ринковими категоріями, це не тільки якість кінцевих результатів, але й всіх процесів, які впливають на кінцевий результат. Тому управління закладом зосереджене на управлінні якістю освіти. А це означає співвіднесення результатів роботи школи з метою, яку колектив закладу поставив перед собою. Ліцей працює на засадах “педагогіки партнерства”. Основні принципи цього підходу є:

- повага до особистості;
- доброзичливість і позитивне ставлення;
- довіра у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Ліцей допомагатиме батькам здобувати спеціальні знання про стадії розвитку дитини, ефективні способи виховання в дитини сильних сторін характеру й чеснот залежно від її індивідуальних особливостей.

2. Опис моделі випускника закладу освіти

Випускник нашого ліцею – особистість цілісна, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення; патріот – з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами й здатний приймати відповідальні рішення, поважає гідність і права людини; інноватор – здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку за принципами сталого розвитку, конкурувати на ринку праці, учитися впродовж життя.

Освітній процес у школі спрямований на формування у випускника школи ключових компетентностей необхідних для успішної життєдіяльності:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки й технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- готовність до вибору професії відповідно до своїх здібностей та можливостей, потреб ринку праці.

Усі перелічені компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них діти набувають під час вивчення навчальних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читати й розуміти прочитане, висловлювати думку усно й письмово, критично мислити, здатність логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення, конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект, здатність співпрацювати в команді.

3. Цілі та задачі освітнього процесу ліцею

Враховуючи призначення і місце ліцею в освітньому просторі громади, ліцей працює над досягненням таких цілей та задач:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової, повної загальної середньої освіти на рівні вимог Державних освітніх стандартів;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності; функціональні, мотиваційні, соціальні компетентності;
- забезпечити соціально-педагогічні взаємини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

Основні напрями розвитку ліцею:

- психологізація освітнього процесу;
- оновлення освітнього процесу на основі інноваційних освітніх технологій;
- інформатизація та комп'ютеризація освітнього процесу;
- переорієнтація освітнього процесу на принципах співробітництва й співтворчості учнів і вчителя;
- впровадження технологій проектування управління.

Основні принципи діяльності:

- принцип єдності й диференційованості у змісті освіти, який містить у собі такі основні рівні: рівень загальнолюдських цінностей, що відповідає освітнім стандартам і нормам

світової культури; рівень державний – ядро змісту освіти, єдине для всіх шкіл України; рівень національно-соціальний, що враховує особливості, властиві національному й соціальному розвитку України; рівень регіональний, що відповідає культурним, соціально-політичним, економічним особливостям рідного краю; рівень загальношкільний відповідно до спрямованості, профілю, спеціалізації, типу, традицій, що передбачає насичення змісту освіти; рівень індивідуальний, що враховує можливості й бажання учня і вчителя;

- принцип гуманізації змісту освіти: спираючись на прогресивні ідеї діалектики, уявлення про гуманістичну спрямованість діяльності людини, освіта доповнюється і розширюється філософією про сенс життя і призначення людини, про поняття духовності, про загальнолюдські цінності;
- принцип розвивального характеру навчання, що передбачає саморозвиток особистості й вимагає пріоритетності в процесі навчання мотиваційних та компетентнісних аспектів освіти;
- принцип педагогічної підтримки, співробітництва та співтворчості між учителем та учнем;
- принцип індивідуалізації та диференціації навчання, що реалізується у творчому розвитку кожного учня з урахуванням різниці в інтелектуальній, емоційно-вольовій та дієво-практичній сферах. Цей принцип вимагає організації профільного навчання, застосування нових навчальних програм і підручників, навчання за потреби дитини за індивідуальним навчальним планом;
- принцип оптимізації освітнього процесу передбачає досягнення кожним учнем найвищого рівня компетентнісних умінь, навичок і розвитку творчих здібностей;
- принцип відкритості й динамічності освіти, що передбачає її постійний розвиток і саморегуляцію.

Організація освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб у рамках академічної свободи. Організація освітнього процесу може здійснюватись в очному, за потреби, дистанційному режимі або за змішаною формою. При змішаній формі для учнів визначається черговість очного та дистанційного навчання з метою забезпечення рівних умов для здобуття освіти. Враховуючи безпекову ситуацію, освітній процес може організовуватися з використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічними працівниками відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття освіти Ліцею ім. Т. Шевченка. Ямпільської МР.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації в населеному пункті.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу за 5-денним навчальним тижнем.

Структура навчального року

Відповідно до листа МОН від 22.08.2025 №1/17526-25 «Про організацію 2024/2025 навчального року в закладах загальної середньої освіти» освітній процес у 2024/2025 н. р. розпочинається 1 вересня і триватиме до 30 червня 2026 р. На період тривалості воєнного стану 2025/2026 н. р. може тривати більше або менше 175 днів.

I семестр з 1 вересня до 27 грудня 2025 р., II семестр з 12 січня до 29 травня 2026 р.

Канікули: осінні – з 27 жовтня до 2 листопада 2025 р., зимові – з 27 грудня 2025 р. до 11 січня 2026 р., весняні – з 23 березня по 29 березня 2026 р.

II. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

2.1. Освітня програма початкової освіти

I ступінь

Освітня програма I ступеня (початкова освіта) розроблена на основі Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743) та від Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р. Б. Шияна (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743), на виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції Нової української школи (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»); Державного стандарту початкової освіти. Типова освітня програма початкової освіти окреслює рекомендовані підходи до планування і організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти. (Див. Додаток 1 Типовий навчальний план для початкової школи з навчанням українською мовою. НУШ-2). Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна (українська мова і література, англійська мова)

Математична (математика)

Громадянська та історична, природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, технологічна («Я досліджую світ»)

Мистецька (музичне мистецтво та образотворче мистецтво)

Інформатична (інформатика з 2 класу)

Фізкультурна (фізична культура)

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в річному навчальному плані Ліцею ім. Т. Шевченка Ямпільської МР (далі –навчальний план).

Навчальний план I ступеня дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани початкової школи передбачають реалізацію освітніх галузей через окремі предмети.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани Ліцею ім. Т. Шевченка Ямпільської МР у школі I ступеня містять усі предмети, передбачені обраним варіантом навчальних планів.

Для учнів з особливими освітніми потребами, які здобувають початкову освіту в інклюзивних класах, навчальний план визначає кількість годин для проведення корекційно-розвиткової роботи.

Додаток 1 Таблиця
до НУШ -2

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		1	2	3	4
ІНВАРІАНТНА СКЛАДОВА					
Мовно-літературна (МОВ)	Українська мова	5	5	5	5
Іншомовна освіта (ІНО)	Англійська мова	2	3	3	3
Математична (МАО)	Математика	3	3	3	3
Мовно-літературна (МОВ) Математична (МАО) Природнича (ПРО) Технологічна (ТЕО) Інформатична (ІФО) Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО) Громадянська та історична (ГІО)	Я досліджую світ	7	8	8	8
Мистецька (МІО)	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
	Музичне мистецтво	1	1	1	1
Фізкультурна (ФІО)	Фізична культура	3	3	3	3
Усього		19+3	21+3	22+3	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	25	26	26

НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЛПЦЕЮ ім. Т. ШЕВЧЕНКА ЯМПІЛЬСЬКОЇ МР НА 2025/2026 Н.Р. ПОЧАТКОВА ШКОЛА.

Навчальні предмети	Кількість годин у класах на тиждень								Разом
	1-А	1-Б	2-А	2-Б	3-А	3-Б	4-А	4-Б	
Українська мова і література	5	5	5	5	5	5	5	5	40
Англійська мова	2	2	3	3	3	3	3	3	22
Математика	3	3	3	3	4	4	4	4	28
Я досліджую світ	7	7	7	7	7	7	7	7	56
Інформатика			1/1	1	1/1	1	1/1	1/1	6+4
Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1	8
Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3	24
Разом	19+3	19+3	21+3	21+3	22+3	22+3	22+3	22+3	168+24+4 196
Індивідуальне навчання (П				30		10		10	50
Інклюзія (учні/год)		1		1					3/75
Разом									246+75
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	20	20	22	22	23	23	23	23	176
Сумарна кількість навчальних годин	22	22	24	24	25	25	25	25	192

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ФІЛІЇ «МИРОНІВСЬКА ГІМНАЗІЯ»
НА 2025/2026 Н.Р.**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень				Разом
	1 клас 1 учень	2 клас 2 учні		4 клас	
Українська мова	5/1	5/2		5	8
Англійська мова	2/0,5	3/1		3	4,5
Математика	3/1	3/2		4	7
Я досліджую світ	7/1,5	8/3		8	12,5
Мистецтво	2/0,5	2/1		2	3,5
Фізична культура	3/0,5	3/1		3	4,5
Усього	22/5	24/10		25	40

Форми організації освітнього процесу. Організація освітнього процесу орієнтована на зону найближчого розвитку школяра. Доцільно використовувати інтерактивні форми й методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, кооперативне навчання, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство, різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує в межах уроку або в позаурочний час тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено з обов'язковими результатами навчання, визначеними Державним стандартом початкової освіти.

Освітня програма має потенціал для формування в здобувачів таких ключових компетентностей:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно й письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому й суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки й технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати й пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе й навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти й брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку й спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності в навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями й навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність у житті класу й школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, уміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень;

та наскрізних умінь: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно й письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, уміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Форми оцінювання здобувачів початкової освіти. Навчальні досягнення учнів підлягають формувальному та підсумковому (тематичному та завершальному) оцінюванню. (Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів

закладів загальної середньої освіти. затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р. № 813, та порад, викладених у Додатку 2 листа МОН від 19.08.2022 № 1/9530-22; Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 навчальному році). У випадках, що не зазначені у цих методичних рекомендаціях, рішення щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, керуючись правом на автономію у професійній діяльності, приймає вчитель; за потреби, зокрема за умови масовості ситуації, погоджує його з керівництвом закладу /ШПЦК. Водночас у таких випадках учитель бере на себе відповідальність за прийняті рішення, що є проявом його професійності. У 1–4 класах закладів загальної середньої освіти здійснюють формувальне та підсумкове (річне) оцінювання.

Учні 1-2 класів оцінюються вербально, для оцінювання учнів 3-4 класів використовується рівнева оцінка.

Формувальне оцінювання має на меті:

- відстежувати навчальний поступ учнів;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашіаруванню;
- аналізувати реалізацію освітньої програми та Державного стандарту початкової освіти, ухвалювати рішення щодо корегування навчальної програми й методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- запобігати побоюванням дитини помилитися;
- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях.

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень учнів (формувального й підсумкового) є очікувані результати навчання, об'єднані за галузями та проіндексовані відповідно до обов'язкових результатів навчання Державного стандарту початкової освіти.

Очікувані результати навчання слід використовувати для:

- встановлення цілей уроку, окремих видів діяльності учнів, вправ тощо;
- постійного спостереження за навчальним поступом учнів з боку вчителів, батьків і самих учнів;
- поточного, зокрема й формувального, оцінювання;
- підсумкового оцінювання (для другого циклу навчання).

Спостереження за навчальним поступом учнів та оцінювання цього поступу розпочинається з перших днів навчання дитини в школі й триває постійно. Невід'ємною частиною цього процесу є формування здатності учнів самостійно оцінювати свій поступ.

У разі відсутності результатів річного оцінювання учень/учениця може пройти оцінювання відповідно до Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу (із змінами), Методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні від 15.05.2023 №563 (наказу МОН від 20.08.2025 № 1162 «Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»).

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти. Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

2.2. Освітня програма базової середньої освіти II ступінь

Освітня програма II ступеня (базова середня освіта) розроблена на основі:

5 – 8 класи – Типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України № 235 від 19.02.2021 в редакції наказу Міністерства освіти і науки України № 1120 від 09.08.2024)

9 класи - Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 (зі змінами);

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів 5 класів закладів загальної середньої освіти складає 980 годин/навчальний рік, загальний обсяг – 1085 годин/навчальний рік; 6 класів – 1085 годин/навчальний рік, загальний обсяг – 1190 годин/навчальний рік, 7 класів – 1120 годин/навчальний рік, загальний обсяг – 1225 годин/навчальний рік, 8 класів – 1155 годин/навчальний рік, загальний обсяг – 1260 годин/навчальний рік

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 1260 годин/навчальний рік:

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в річному навчальному плані Ліцею ім. Т. Шевченка Ямпільської МР (далі – навчальний план).

Навчальний план II ступеня сформовано для цілісного уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани (9 кл.) основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани Ліцею ім. Т. Шевченка Ямпільської МР у школі II ступеня містять усі предмети, передбачені додатком 3 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (розділ 4) (наказ МОН України від 09.08.2024 №1120 «Про внесення змін типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 03.06.2025 № 808 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства освіти і науки України» (Додаток).

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Для учнів з особливими освітніми потребами, які здобувають базову середню освіту в інклюзивних класах, базовий навчальний план визначає кількість годин для проведення корекційно-розвиткової роботи.

[illegible]

Соціальна і здоров'язбережувальна	Безпековий практикум	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5						
Технологічна												
Природничча												
Соціальна і здоров'язбережувальна	Курси соціального, емоційного та етичного спрямування*	0,5	0,5									
Години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами		7,5	9,5	6,5	6,5	6,5		7,5	9,5	6,5	6,5	6,5
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		31	34	35	36	36		31	34	35	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33		28	31	32	33	33
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3		28+3	31+3	32+3	33+3	33+3

Додаток 2 Таблиця 2
До Типової освітньої програми

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
						9
Мови і літератури	Українська мова					2
	Українська література					2
	Англійська мова					3
	Зарубіжна література					2
Суспільствознавство	Історія України					1,5
	Всесвітня історія					1
	Основи правознавства					1
Мистецтво	Музичне мистецтво					-
	Образотворче мистецтво					-
	Мистецтво					1
Математика	Математика					-
	Алгебра					2
	Геометрія					2
Природознавство	Природознавство					-
	Біологія					2
	Географія					1,5
	Фізика					3
	Хімія					2
Технології	Трудове навчання					1
	Інформатика					2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я					1
	Фізична культура					3
Разом						30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації						3
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження						33
Усього (без урахування поділу класів на групи)						33+3

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЛІЦЕЮ ім. Т. ШЕВЧЕНКА ЯМПІЛЬСЬКОЇ МР
НА 2025/2026 Н.Р.
ОСНОВНА ШКОЛА.**

Навчальні предмети	Кількість годин у класах на тиждень										Разом
	5-А	5-Б	6-А	6-Б	7-А	7-Б	8 -А	8 -Б	9-А	9-Б	
Українська мова	4	4	4	4	3	3	3	3	2	2	32
Українська літ.	2	2	2	2	2	2	1,5	1,5	2	2	19
Зарубіжна літ.	2	2	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2	2	17
Англійська мова	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3	3	3	3	33
Математика	5	5	5	5							20
Алгебра					2,5	2,5	2,5	2,5	2	2	14
Геометрія					1,5	1,5	1,5	1,5	2	2	10
«Пізнаємо прир.»	1,5	1,5	1	1							5
Біологія					2	2	2	2	2	2	12
Географія			1	1	2	2	2	2	1,5	1,5	13
Фізика					2	2	2	2	3	3	14
Хімія					1	1	2	2	2	2	10
Основи здоров'я «Зд.,безп. та добр.»	1	1	1	1	1	1	0,5	0,5	1	1	9
Підприємств. і фін.гр.							0,5	0,5			1
Інт. К. історії та ГО	1	1	3	3							8
Історія України					1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	9
Всесвітня історія					1	1	1	1	1	1	6
Громадянська осв.					0,5	0,5	0,5	0,5			2
Осн. правознавства									1	1	2
Інформатика	1,5/ 1,5	1,5	1,5/ 1,5	1,5/ 1,5	1,5/ 1,5	1,5/ 1,5	1,5/ 1,5	1,5/ 1,5	2/2	2	16/ 12,5
Технології Трудове навчання	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Образотворче мист.	1	1	1	1	1	1					6
Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1					6
Інт. к. мистецтва/м							1	1	1	1	4
Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
Разом	24,5 +3	24,5 +3	26,5 +3	26,5 +3	29,5 +3	29,5 +3	28,5 +3	28,5 +3	30+3	30+ 3	278+ 30+12,5 = 320,5
Індивід. навч. (ПП)				28		42				14	84
Інклюзія (учні/год)				1						1	2/50
Разом											404,5 +50
Гранично доп. н.н.	28	28	31	31	32	32	33	33	33	33	314
Сумарна кількість	27,5	27,5	29,5	29,5	32,5	32,5	31,5	31,5	33	33	308

Перелік модельних і навчальних програм 5 клас НУШ

1. Навчальна програма з української мови для 5 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Голуб Н. Б., Горошкіна О. М.). Укладач: Пронько О. А. Укладач: Прилипка Г. І. Укладач: Пасечник Н. А. Укладач: Короецька Л. П.
2. Навчальна програма з української літератури для 5 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Яценко Т. О., Качак Т. Б., Кизилова В. В., Пахаренко В. І., Дячок С. О., Овдійчук Л. М., Слижук О. А., Макаренко В. М., Тригуб І. А.). Укладач: Пронько О. А. Укладач: Прилипка Г. І. Укладач: Пасечник Н. А. Укладач: Короецька Л. П.
3. Навчальна програма з англійської мови для 5 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.). Укладач: Левицька Ю. В. Укладач: Назарова В. М.
4. Навчальна програма із зарубіжної літератури для 5 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ніколенко О. М., Ісаєва О.О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л. П., Рудніцька Н. П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С. О., Вітко М. І., Джангобекова Т. А.). Укладач: Гопак Л. І. Укладач: Мотуз Н. П. Укладач: Пасечник Н. А. Укладач: Корєцька Л. П.
5. Навчальна програма з математики для 5 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С.). Укладачі: Литвинчук О. С. Льова О. І. Укладач: Мазур А. В.
6. Навчальна програма з інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» для 5 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.). Укладач: Катрук К. В.
7. Навчальна програма з інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 5 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьева І. В., Хомич О. Л.). Укладач: Давінчук Т. В. Укладач: Слободян Т. А.
8. Навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти» для 5 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми "Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас" для закладів загальної середньої освіти (авт.: Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Майорський В.В., Піскарьова І.О., Щупак І.Я.). Укладач: Мотуз К. В.
9. Навчальна програма з інформатики для 5 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.). Укладач: Зверховська Н. Г. Укладач: Кірницька А. С., Кірницький М. В. Укладач: Зверховська Н. Г. Укладач: Слободян Т. А.

10. Навчальна програма з технологій для 5 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.). Укладач: Слободян Т. А. Укладач: Кірніцький М. В.

11. Навчальна програма з образотворчого мистецтва для 5 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Мистецтво. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Л. Г. Кондратова). Укладач: Вінницька М. В.

12. Навчальна програма з музичного мистецтва для 5 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Мистецтво. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Л. Г. Кондратова). Укладач: Левицький А. І.

13. Навчальна програма з фізичної культури для 5 класів, розроблена на основі модельної навчальної програми «Фізична культура. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Баженов Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.). Укладач: Яценко В. В. Укладач: Іванчишен О.

6 клас НУШ

1. Навчальна програма з української мови для 6 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Голуб Н. Б., Горошкіна О. М.). Укладач: Білінська Р. Е. Укладач: Пронько О. А.

2. Навчальна програма з української літератури для 6 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Яценко Т. О., Качак Т. Б., Кизилова В. В., Пахаренко В. І., Дячок С. О., Овдійчук Л. М., Слижук О. А., Макаренко В. М., Тригуб І. А.). Укладач: Білінська Р. Е. Укладач: Пронько О. А.

3. Навчальна програма з англійської мови для 6 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.). Укладач: Левицька Ю. В. Укладач: Назарова В. М.

4. Навчальна програма із зарубіжної літератури для 6 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ніколенко О. М., Ісаєва О.О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л. П., Рудніцька Н. П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С. О., Вітко М. І., Джангобекова Т. А.). Укладач: Гопак Л. І. Укладач: Пасечник Н. А.

5. Навчальна програма з математики для 6 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С.). Укладачі: Литвинчук О. С., Льова О. І.

6. Навчальна програма з інтегрованого курсу «Пізнаємо природу» для 6 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.). Укладач: Бойко Л. А.

7. Навчальна програма з географії для 6 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Запотоцький С.П.,

Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.)
Укладач: Терлецька А. О.

8. Навчальна програма з інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 6 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Лаврентьєва І. В., Хомич О. Л.). Укладач: Давінчук Т. В.

9. Навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія» для 6 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми " Історія України. Всесвітня історія. 6 клас" для закладів загальної середньої освіти (авт.: Піскарьова І.О., Бурлака О. В., Майорський В.В., Мелешченко Т. В., Щупак І.Я.). Укладач: Кавун І. В. Укладач: Кавун І. В.

10. Навчальна програма з інформатики для 6 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакоцько В.В.). Укладачі: Кірницька А. С. Кірницький М. В.

11. Навчальна програма з технологій для 6 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.). Укладач: Слободян Т. А. Укладач: Кірницький М. В.

12. Навчальна програма з образотворчого мистецтва для 6 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Мистецтво. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Л. Г. Кондратова). Укладач: Вінницька М. В.

13. Навчальна програма з музичного мистецтва для 6 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Мистецтво. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Л. Г. Кондратова). Укладач: Левицький А. І.

14. Навчальна програма з фізичної культури для 6 класів, розроблена на основі модельної навчальної програми «Фізична культура. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Баженов Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.). Укладач: Яценко В. В. Укладач: Іванчишен О.

7 клас НУШ

1. Навчальна програма з української мови для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Голуб Н. Б., Горошкіна О. М.). Укладач: Білінська Р. Е. Укладач: Пронько О. А. Укладач: Прилипко Г. І.

2. Навчальна програма з української літератури для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Яценко Т. О., Качак Т. Б., Кизилова В. В., Пахаренко В. І., Дячок С. О., Овдійчук Л. М., Слижук О. А., Макаренко В. М., Тригуб І. А.). Укладач: Прилипко Г. І. Укладач: Білінська Р. Е.

3. Навчальна програма з англійської мови для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт: Редько В. Г.,

Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.). Укладач: Левицька Ю. В. Укладач: Юськов О. С.

4. Навчальна програма із зарубіжної літератури для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ніколенко О. М., Ісаєва О.О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л. П., Рудніцька Н. П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С. О., Вітко М. І., Джангобекова Т. А.). Укладач: Мотуз Н. П. Укладач: Гопак Л. І.

5. Навчальна програма з алгебри для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С.). Укладач: Литвинчук О. С.

6. Навчальна програма з геометрії для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С.). Укладач: Литвинчук О. С. Укладач: Мазур А. В. Укладач: Зверховська Н. Г.

7. Навчальна програма з біології для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Біологія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.). Укладач: Катрук К. В. Укладач: Бойко Л. А. Укладач: Давінчук Т. В.

8. Навчальна програма з хімії для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Хімія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Григорович О. В.). Укладач: Бойко Л. А. Укладач: Катрук К. В. Укладач: Бойко Л. А.

9. Навчальна програма з фізики для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Фізика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Кременський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.). Укладач: Коломієць Г. І.

10. Навчальна програма з географії для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.) Укладач: Терлецька А. О.

11. Навчальна програма з інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Андрук Н. В., Лаврентьева І. В., Хомич О. Л.). Укладач: Давінчук Т. В. Укладач: Гопак Л. І. Укладач: Слободян Т. А.

12. Навчальна програма з історії України. для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми " Історія України. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти (авт.: Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І.Я.). Укладач: Кавун І. В.

13. Навчальна програма з всесвітньої історії для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми " Всесвітня історія. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти (авт.: Щупак І. Я., Посунько А. С., Бакка Т. В., Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Махонін О.

О., Мелешенко Т. В., Павловська-Кравчук В. А., Піскарьова І. О., Худобець О. А.). Укладач: Кавун І. В.

14. Навчальна програма з громадянської освіти для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми " Громадянська освіта. 6-9 класи" для закладів загальної середньої освіти (авт.: Васильків І. Д., Кравчук В. М., танчин І. З.). Укладач: Кавун І. В.

15. Навчальна програма з інформатики для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.). Укладачі: Кірніцький М. В. Кірніцька А. С.

16. Навчальна програма з технологій для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.). Укладач: Слободян Т. А. Укладач: Кірніцький М. В.

17. Навчальна програма з образотворчого мистецтва для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Мистецтво. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Л. Г. Кондратова). Укладач: Вінницька М. В.

17. Навчальна програма з музичного мистецтва для 7 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Мистецтво. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Л. Г. Кондратова). Укладач: Левицький А. І.

18. Навчальна програма з фізичної культури для 7 класів, розроблена на основі модельної навчальної програми «Фізична культура. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Баженов Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.). Укладач: Яценко В. В. Укладач: Іванчишен О.

8 клас НУШ

1. Навчальна програма з української мови для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Голуб Н. Б., Горошкіна О. М.). Укладач: Білінська Р. Е. Укладач: Білінська Р. Е. Укладач: Прилипко Г. І.

2. Навчальна програма з української літератури для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Українська мова. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Яценко Т. О., Качак Т. Б., Кизилова В. В., Пахаренко В. І., Дячок С. О., Овдійчук Л. М., Слижук О. А., Макаренко В. М., Тригуб І. А.). Укладач: Прилипко Г. І. Укладач: Білінська Р. Е.

3. Навчальна програма з англійської мови для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.). Укладач: Назарова В. М.

4. Навчальна програма із зарубіжної літератури для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Зарубіжна література. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ніколенко О. М., Ісаєва О.О., Клименко Ж. В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л. П., Рудніцька Н. П., Туряниця В. Г., Тіхоненко С. О., Вітко М. І., Джангобекова Т. А.). Укладач: Гопак Л. І.

5. Навчальна програма з алгебри для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С.). Укладач: Литвинчук О. С.
6. Навчальна програма з геометрії для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Істер О. С.). Укладач: Литвинчук О. С. Укладач: Мазур А. В.
7. Навчальна програма з біології для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Біологія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Балан П. Г., Кулініч О. М., Юрченко Л. П.). Укладач: Катрук К. В.
8. Навчальна програма з хімії для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Хімія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Григорович О. В.). Укладач: Бойко Л. А. Укладач: Катрук К. В.
9. Навчальна програма з фізики для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Фізика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Кременський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.). Укладач: Зверховська Н. Г.
10. Навчальна програма з географії для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Запотоцький С.П., Карпюк Г.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М., Назаренко Т.Г., Гільберг Т.Г., Савчук І.Г., Нікитчук А.В., Яценко В.С., Довгань Г.Д., Грома В.Д., Горовий О.В.) Укладач: Терлецька А. О.
11. Навчальна програма з інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 7-9 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Воронцова Т. В., Пономаренко В. С., Андрук Н. В., Лаврентьева І. В., Хомич О. Л.). Укладач: Давінчук Т. В.
12. Навчальна програма з історії України. для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми " Історія України. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти (авт.: Бурлака О. В., Желіба О. В., Павловська-Кравчук В. А., Худобець О. А., Черкас Б. В., Щупак І.Я.). Укладач: Мотуз К.В.
13. Навчальна програма з всесвітньої історії для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми " Всесвітня історія. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти (авт.: Щупак І. Я., Посунько А. С., Бакка Т. В., Бурлака О. В., Власова Н. С., Желіба О. В., Махонін О. О., Мелешенко Т. В., Павловська-Кравчук В. А., Піскарьова І. О., Худобець О. А.). Укладач: Мотуз К.В.
14. Навчальна програма з громадянської освіти для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми " Громадянська освіта. 6-9 класи" для закладів загальної середньої освіти (авт.: Васильків І. Д., Кравчук В. М., танчин І. З.). Укладач: Мотуз К.В.
15. Навчальна програма з підприємництва і фінансової грамотності для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Підприємництво і фінансова грамотність. 8-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Кузнецова А. Я., Довгань А. І., Часнікова О. В., Шніцер

О. П., Тригуб О. В., Гірченко Т. Д., Шабанова О. В., Харченко А. М., Нагайчук Н. Г.). Укладач: Мотуз К. В.

16. Навчальна програма з інформатики для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Інформатика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.). Укладачі: Кірницький М. В. Кірницька А. С. Укладач: Садовський О. С.

17. Навчальна програма з технологій для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Технології. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.). Укладач: Слободян Т. А. Укладач: Кірницький М. В.

18. Навчальна програма з образотворчого мистецтва для 8 класу, розроблена на основі модельної навчальної програми «Мистецтво. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт.: Л. Г. Кондратова). Укладач: Вінницька М. В.

19. Навчальна програма з фізичної культури для 8 класів, розроблена на основі модельної навчальної програми «Фізична культура. 5–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Баженов Є. В., Бідний М. В., Ребрина А. А., Данільченко В. О., Коломоєць Г. А., Дутчак М. В.). Укладач: Яценко В. В. Укладач: Іванчишен О.

**Перелік навчальних програм
для учнів 9 класів закладів загальної середньої освіти**

№ п/п	Назва навчальної програми	Затверджені наказом МОН (зі змінами)
1.	Українська мова	від 07.06.2017 № 804
2.	Українська література	від 07.06.2017 № 804
3.	Біологія	від 07.06.2017 № 804
4.	Всесвітня історія	від 07.06.2017 № 804 (від 03.08.2022 № 698)
5.	Географія	від 07.06.2017 № 804 (від 03.08.2022 № 698)
6.	Зарубіжна література	від 07.06.2017 № 804 (від 03.08.2022 № 698)
7.	Інформатика	від 07.06.2017 № 804
8.	Історія України	від 21.02.2019 № 236 (від 03.08.2022 № 698)
9.	Математика	від 07.06.2017 № 804
10.	Мистецтво	від 07.06.2017 № 804
11.	Основи здоров'я	від 07.06.2017 № 804 (від 03.08.2022 № 698)
12.	Основи правознавства	від 07.06.2017 № 804 (від 03.08.2022 № 698)
13.	Трудове навчання	від 07.06.2017 № 804
14.	Фізика	від 07.06.2017 № 804
15.	Фізична культура	від 07.06.2017 № 804 (від 03.08.2022 № 698)
16.	Хімія	від 07.06.2017 № 804
17.	Іноземні мови (англійська мова)	від 07.06.2017 № 804

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;

- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях з практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях з практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-9 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед учителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів.

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Організація освітнього процесу орієнтована на зону найближчого розвитку школяра. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Оцінювання результатів навчання учнів у закладах загальної середньої освіти урегульовано такими документами: Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17); Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021),

zareestrovaniy v Ministerstvi yustitsii Ukraini 30.07.2015 za № 924/27369; Rekomendatsii shodo otsiniovannia rezul'tatuv navchannia zdobuvachiv osviti vidpovidno do Derzhavnogo standartu bazovoi serednoi osviti, zatverdzeni nakazom Ministerstva osviti i nauki Ukraini vid 02. 08. 2024 №1093 (chinni dlia 5-8 klasiv); Kriterii otsiniovannia navchальnih dosyagnen' uchniv (vikhovanciv) u sistemі zagальної serednoi osviti (zatverdzeni nakazom Ministerstva osviti i nauki, molodi ta sportu Ukraini 13 kvitnia 2011 r. № 329, zareestrovanim u Ministerstvi yustitsii Ukraini 11 travnia 2011 r. za N 566/19304) (chinni dlia 9 – 11 klasiv); Oriєntovni vimoги otsiniovannia navchальnih dosyagnen' uchniv iz bazovih disciplin u sistemі zagальної serednoi osviti, zatverdzeni nakazom Ministerstva osviti i nauki Ukraini vid 21.08. 2013 r. № 1222 iz zminami, dodatok 2 (chinni dlia 9-11 klasiv). Instrukciia z vedenia klasnogo zhurnalu 5-11(12)-x klasiv zagальноosvitnih navchальnih zakladiv, zatverdzena nakazom Ministerstva osviti i nauki Ukraini vid 03.06. 2008 r. № 496; Metodichni rekomendatsii shodo okremih pitann' zdobut'tia osviti v zakladaх zagальної serednoi osviti v umovah voєnnogo stanu v Ukraini vid 15.05.2023 №563 (nakazu MON vid 20.08.2025 № 1162 «Pro vnesennia zmin u metodichni rekomendatsii shodo okremih pitann' zdobut'tia osviti v zakladaх zagальної serednoi osviti v umovah voєnnogo stanu v Ukraini»).

Otsiniovannia uchniv 5 – 8 klasiv u 2025/2026 navchальnomu roci zdийsнюється vidpovidno do Rekomendatsii shodo otsiniovannia rezul'tatuv navchannia zdobuvachiv osviti vidpovidno do Derzhavnogo standartu bazovoi serednoi osviti, zatverdzeni nakazom Ministerstva osviti i nauki Ukraini vid 02. 08. 2024 №1093. Otsiniovannia rezul'tatuv navchannia uchniv 5-8 klasiv zdийsнюється z vikoristanniam 12-bal'noi sistemi (shkali), a yogo rezul'tati poznachayut' ciframi vid 1 do 12. Uchням 5-ix klasiv v adaptatsiynii period uprodozh dvoh tizhniv otsiniovannia ne provodits'ya. Rične otsiniovannia zdийsнюється za sistemoiu otsiniovannia viznachenoю pedagogichnoю radoю ličeu (27.08.2025 №1) z dotrimanniam chinnoho zakonodavstva:

- Osnovnimi vidami otsiniovannia rezul'tatuv navchannia uchniv є formuvальne otsiniovannia, pidsumkove otsiniovannia ta derzhavna pidsumkova atestatsiia.
- Formuvальne otsiniovannia spriamovane na vidstezhenia dinamiki navchального postupu uchniv, viznachennia iхnih navchальnih (osvitnih) potreb i skeruvannia osvіtn'ogo protsesu na pidvishchennia effektivnosti navchannia z urakhuvanniam vstanovlenih rezul'tatuv navchannia.
- Otsiniovannia moze zdийsнюvatися yak u protsesi navchannia (potocne), tak i na riznih yogo etapah (pidsumkove).
- Metoiu pidsumkovogo otsiniovannia є spivvidnesennia faktichnih rezul'tatuv navchannia, yakih dosyaghi zdobuvachi osviti, z obov'yazkovimi/ochіkuvanimi rezul'tatami navchannia, viznachenimi Derzhavnim standartom/navchальною programoiu za певний period navchannia. Kіlkіst' pidsumkovih robіt vstanovлює vchitel' samostіyno. Pidsumkovi roboti mozhut' охоплювати один, декілька або всі групи результатів, визначених у Державному стандарті базової середньої освіти.
- У календарно-тематичному плані визначити відповідність кожного очікуваного результату, якого необхідно досягти на уроці, певній групі результатів, визначеній у Державному стандарті.
- Під час підсумкового оцінювання за семестр учитель може провести комплексну підсумкову роботу (КПР) або запропонувати учням виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результаті (ГР 1, ГР 2, ГР 3, ГР 4), або поєднати в такій роботі завдання для декількох груп результатів, використовуючи запропоновані скорочення для записів у класному журналі.
- Підсумкове оцінювання за семестр здійснюється за групами результатів навчання. На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр, враховуючи динаміку особистих досягнень здобувача освіти.
- Резул'tати перевірки робочих зошитів не враховувати під час виставлення підсумкового оцінювання.

- Тематичне оцінювання можна проводити (за потреби) для отримання інформації про рівень досягнень очікуваних результатів учнівства з певної теми, розділу й використовувати для коригування освітнього процесу (з урахуванням проведених підсумкових (діагностувальних(контрольних), практичних робіт тощо) залежно від специфіки навчального предмета).
- Результати груп результатів навчання фіксувати в класному журналі перед семестровою оцінкою в колонках без дати та відповідно до чинних методичних рекомендацій щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2025/2026 н. р.
- Якщо рівень результатів навчання учня/учениці за однією з груп результатів визначити неможливо з поважних причин, оцінювання проводити на основі педагогічного спостереження впродовж семестру.
- У разі відсутності учня/учениці на навчальних заняттях/підсумкових роботах протягом семестру чи КПР:
 - * для формування висновків щодо рівня досягнень обов'язкових результатів навчання за семестр учитель може запропонувати учнівству виконати КПР, завдання якої дозволяють установити результат навчання за всіма групами результатів, визначеними в критеріях оцінювання за освітніми галузями;
 - * провести оцінювання, враховуючи поточне оцінювання за певними групами результатів, що відображені на сторінках класного журналу відповідно до КТП.
- Річне оцінювання здійснювати на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно врахувати динаміку особистих досягнень здобувача освіти впродовж навчального року.
- При бажанні учнів підвищити результат навчальної діяльності керуватись п. 3.2. наказу МОН від 03.06.2008 №496 «Про затвердження Інструкції з ведення класного журналу учнів 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів».

Результати оцінювання відображаються у Свідомстві досягнень.

Для забезпечення цілісності освітнього процесу необхідно враховувати результати оцінювання навчальних досягнень учнів/учениць у доборі змісту, форм і методів роботи для кожного уроку/заняття. Також важливо формувати в учнів уміння аналізувати власну роботу, власні результати навчання, визначати для себе подальші завдання. У кожний урок/заняття необхідно включати роботу з учнями за результатами оцінювання, самооцінювання, взаємооцінювання.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем/ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Керуючись правом на автономію у виборі змісту, форм і методів роботи, учитель може використовувати самостійно визначені або розроблені способи фіксації зворотного зв'язку з учнями. При цьому важливим є забезпечення ефективності процесу оцінювання задля досягнення очікуваних результатів учнями.

При виставленні тематичної оцінки (9 класи) враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається. Тематична оцінка не

підлягає коригуванню. Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка коригуванню не підлягає. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення і уміння застосовувати набуті впродовж навчального року знання тощо.

У разі відсутності результатів річного оцінювання учень/учениця може пройти оцінювання відповідно до Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу (із змінами), Методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні від 15.05.2023 №563 (наказу МОН від 20.08.2025 № 1162 «Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів (5-8 кл.).

№ з/п	Ключові компетентності	Уміння
	Вільне володіння державною мовою	- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм сучасної української літературної мови, типів мовної взаємодії, особливостей стилів мовлення інформаційних та художніх текстів, медіатекстів тощо; - здобувати та опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел у різних освітніх галузях і контекстах, критично осмислювати її та використовувати для комунікації в усній та письмовій формі, для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей; - відповідально, усвідомлюючи цінність української мови як мови взаємодії на всій території держави, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження.
	Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами	- здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм мови, особливостей основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії; - здобувати і опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей; - відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та досвід комунікації державною мовою; - відповідно до ситуації ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати та обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої

		погляди та переконання в усній і письмовій формі у різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, громадських тощо), спираючись на мовний і мовленнєвий досвід, мовні норми у спілкуванні, соціокультурні реалії та особливості міжкультурної комунікації.
	Математична компетентність	здатність розвивати й застосовувати математичні знання та методи для розв'язання широкого спектра проблем у повсякденному житті; моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичного апарату; усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому та суспільному житті людини.
	Компетентності у галузі природничих наук, техніки й технологій	формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності.
	Інноваційність	здатність учня реагувати на зміни та долати труднощі; відкритість до нових ідей; ініціювання змін у класі, закладі освіти, родині, громаді тощо; спроможність визначати і ставити перед собою цілі, мотивувати себе та розвивати в собі стійкість і впевненість, щоб навчатися і досягати успіхів.
	Екологічна компетентність	усвідомлення екологічних основ природокористування, необхідності охорони природи, дотримання правил поведінки на природі, ощадливого використання природних ресурсів, розуміння контексту й взаємозв'язку господарської діяльності і важливості збереження природи для забезпечення сталого розвитку суспільства.
	Інформаційно-комунікаційна компетентність	впевнене, критичне й відповідальне використання цифрових технологій для власного розвитку й спілкування; здатність безпечно застосовувати інформаційно-комунікаційні засоби в навчанні та інших життєвих ситуаціях, дотримуючись принципів академічної доброчесності.
	Навчання впродовж життя	здатність визначати й оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, знаходити можливості для навчання і саморозвитку; спроможність навчатися і працювати в колективі та самотійно, організовувати своє навчання, оцінювати його, ділитися його результатами з іншими, шукати підтримки, коли вона потрібна.
	Громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і	- спроможність діяти як відповідальний громадянин, брати участь у громадському та суспільному житті, зокрема закладу освіти і класу, спираючись на розуміння загальнолюдських і суспільних цінностей, соціальних, правових, економічних і політичних принципів, ідей сталого розвитку суспільства, співіснування людей та спільнот у глобальному світі, критичне осмислення основних подій національної, європейської та світової історії, усвідомлення їх впливу на світогляд громадянина та його самоідентифікацію; - виявлення поваги до інших, толерантність, уміння конструктивно співпрацювати, співпереживати, долати стрес і діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації; дбайливе ставлення до особистого, соціального здоров'я, усвідомлення особистих відчуттів і почуттів, здатність дослухатися до внутрішніх потреб; дотримання здорового способу життя;

	можливостей компетентності	розуміння правил поведінки та спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та ґрунтуються на спільних моральних цінностях; спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності.
	Культурна компетентність	наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку і вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва.
	Підприємливість і фінансова грамотність	ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності; здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою; уміння розв'язувати проблеми; готовність брати відповідальність за прийняті рішення; здатність працювати в команді для планування і реалізації проєктів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність тощо.

Наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння:

- 1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;
- 2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;
- 3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;
- 4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів;
- 5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, доброзичесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;
- 6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність;
- 7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовувати себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;
- 8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;

9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;

10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формувати проблеми, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;

11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

Для 9-11 класів:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно й письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формувати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати й розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування в письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати в разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати

		найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи в життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.

		Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна та громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати й чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль у командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно й логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття в глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати й критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні й соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе ставлення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проєкти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання і уміння в

реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; їх необхідно враховувати при формуваннi шкiльного середовища. Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання в різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета, проводяться відповідні трактовки, приклади й методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проєкти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна й залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний з конкретною наскрізною темою; роботу в проєктах; позакласну навчальну роботу та роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталій розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, уміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища й людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади та суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проєкти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а його зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості та чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку й охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.

Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.
---	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту з практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці та встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Освітня програма Ліцею ім. Т. Шевченка Ямпільської МР базової середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом. Реалізація освітньої програми базової середньої освіти забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності, як-от: здатність спілкуватися державною та іноземними мовами, математичної грамотності й обізнаності в галузі природничих наук, техніки й технологій, готовності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, уміння вчитися впродовж життя, здатності до соціальної комунікації і активності, життя в громадянському суспільстві, володіння навичками підприємницької діяльності, загальнокультурної й екологічної грамотності та готовності до здорового способу життя та інших компетентностей передбачених стандартом освіти.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту, на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

2.3. Освітня програма повної загальної середньої освіти III ступінь

Освітня програма III ступеня (профільна середня освіта) для 10-11-х класів розроблена на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20.04.2018 №408 (у редакції наказу МОН від 20.06.2025 № 890 «Про внесення змін до типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня»), на виконання законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту».

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування і організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом.

Загальний обсяг навчального навантаження учнів 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:

для 10-х класів 1330 годин/навчальний рік,

для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в річному навчальному плані Ліцей ім. Т. Шевченка Ямпільської МР (далі – навчальний план).

Навчальний план для 10-11-х класів освітнього закладу розроблено відповідно до Державного стандарту. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів з освітніх галузей «Суспільствознавство», «Мови і літератури», «Природознавство».

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку учнями 10-11-х класів обрано два предмети (три години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети діляться між двома обраними предметами), а саме 1,5 години – «Інформатика» та 1,5 година «Мистецтво».

Частина навчальних годин навчального плану призначена для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. Профіль навчання сформовано закладом з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту (Таблиця 2);
- профільні предмети (їх перелік з орієнтовною кількістю тижневих годин подано в Таблиці 3), що вивчаються на профільному рівні;

Рішення про розподіл годин для формування профілю навчання прийнято на засідання педагогічної ради від 27.08.2025 року (протокол № 1), враховуючи освітні потреби учнів, регіональні особливості, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу опорного навчального закладу.

У навчальному плані враховано, що:

- профіль навчання передбачає можливість вивчення профільних предметів із різних освітніх галузей;
- кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених навчальним планом закладу освіти на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети;

За рішенням педагогічної ради від 27.08.2025 р. протокол №1:

- профільними предметами обрано: історію України для учнів 10-А, 11-А класів; біологію і екологію для учнів 11-Б класу, українську мову для учнів 10-Б класу.

Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Таблиця 2
до Типової освітньої програми

**Навчальний план
для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти**

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Базові предмети	27	26
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Англійська мова	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу і геометрія)	3	3
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	2	2
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	7,5	8,5
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Усього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38

Таблиця 3
до Типової освітньої програми

Орієнтовна кількість навчальних годин для профільних предметів

Профільний предмет	Кількість годин на тиждень	
	10 клас	11 клас
Українська мова	4	4
Українська література	4	4
Зарубіжна література	3	3
Англійська мова	5	5
Історія України	3	3
Всесвітня історія	3	3
Правознавство	3	3
Економіка	3	3
Математика (алгебра і початки аналізу і геометрія)	9	9
Фізика і астрономія	7	7

Фізика	6	6
Астрономія	2	2
Біологія і екологія	5	5
Хімія	4	6
Географія	5	5
Інформатика	5	5
Технології	6	6
Мистецтво	5	5
Фізична культура	6	6
Захист України	5	5

**НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЛІЦЕЮ ім. Т. ШЕВЧЕНКА ЯМПІЛЬСЬКОЇ МР
НА 2025/2026 Н.Р.
СТАРША ШКОЛА**

Навчальні предмети	Кількість годин у класах на тиждень				Разом
	10-А	10-Б	11-А	11-Б	
Українська мова	2	2+2	2	2	8+2
Українська література	2	2	2	2	8
Зарубіжна література	1	1	1	1	4
Англійська мова	2	2	2	2	8
Історія України	1,5+1,5	1,5	1,5+1,5	1,5	6+3
Всесвітня історія	1	1	1	1	4
Громадянська освіта	2	2			4
Математика	3	3	3	3	12
Біологія і екологія	2	2	2	2+3	8+3
Географія	1,5	1,5	1	1	5
Фізика і астрономія	3	3	4	4	14
Хімія	1,5	1,5	2	2	7
Фізична культура	3	3	3	3	12
Захист України	2	2	2	2	
Інформатика	1,5/1,5	1,5/1,5	1,5/1,5	1,5/1,5	6+6
Мистецтво	1,5	1,5	1,5	1,5	6
Разом	28,5+3	29+3	27,5+3	29+3	100+12+14 126
Індивідуальне навчання (ІІІ)		15,5 (16)			15,5 (16)
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	33	33	33	33	132
Сумарна кількість навчальних годин	31,5	32	30,5	32	126
Загальна кількість навчальних годин по школі					196+320,5+ 126=642,5 +149,5=792 +125=917+40

**Перелік навчальних програм
для учнів 10-11 класів закладів загальної середньої освіти**

№	Назва навчальної програми	Рівень вивчення	Затверджені наказом МОН (рекомендовано)
1	Українська мова	Рівень стандарту	від 23.10.2017 № 1407
2	Українська мова	Профільний рівень	від 23.10.2017 № 1407
3	Астрономія	Рівень стандарту	від 23.10.2017 № 1407
4	Біологія і екологія	Рівень стандарту	від 23.10.2017 № 1407
5	Біологія і екологія	Профільний рівень	від 23.10.2017 № 1407
6	Всесвітня історія	Рівень стандарту	(від 03.08.2022 № 698)
7	Всесвітня історія	Профільний рівень	(від 03.08.2022 № 698)
8	Географія	Рівень стандарту	(від 03.08.2022 № 698)
9	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту	(від 03.08.2022 № 698)
10	Зарубіжна література	Рівень стандарту	(від 03.08.2022 № 698)
11	Захист України	Рівень стандарту	(від 03.08.2022 № 698)
12	Інформатика	Рівень стандарту	від 23.10.2017 № 1407
13	Історія України	Рівень стандарту	(від 03.08.2022 № 698)
14	Історія України	Профільний рівень	(від 03.08.2022 № 698)
15	Математика (алебра і початки аналізу і геометрія)	Рівень стандарту	від 23.10.2017 № 1407
16	Мистецтво	Рівень стандарту	від 23.10.2017 № 1407
17	Українська література	Рівень стандарту	від 23.10.2017 № 1407
18	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівн. Локтева В.М.)	Рівень стандарту	від 23.10.2017 № 1407
19	Фізична культура	Рівень стандарту	(від 03.08.2022 № 698)
20	Хімія	Рівень стандарту	від 23.10.2017 № 1407
21	Іноземні мови (англійська мова)	Рівень стандарту	від 23.10.2017 № 1407

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії тощо. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються в природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію

основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях з практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання в практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях з практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 10-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися в змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей, крім уроку, може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації, як правило, застосовується при вивченні профільних предметів.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед учителем.

Практичні заняття та заняття з практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями за змістом екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Організація освітнього процесу орієнтована на зону найближчого розвитку школяра. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Оцінювання результатів навчання учнів у закладах загальної середньої освіти урегульовано такими документами: Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17); Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369; Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13 квітня 2011 р. № 329, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за N 566/19304) (чинні для 9 – 11 класів); Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08. 2013 р. № 1222 із змінами, додаток 2 (чинні для 9-11 класів). Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. № 496.

Для забезпечення цілісності освітнього процесу необхідно враховувати результати оцінювання навчальних досягнень учнів/учениць у доборі змісту, форм і методів роботи для кожного уроку/заняття. Також важливо формувати в учнів уміння аналізувати власну роботу, власні результати навчання, визначати для себе подальші завдання. У кожний урок/заняття необхідно включати роботу з учнями за результатами оцінювання, самооцінювання, взаємооцінювання.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем/ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Керуючись правом на автономію у виборі змісту, форм і методів роботи, учитель може використовувати самостійно визначені або розроблені способи фіксації зворотного зв'язку з учнями. При цьому важливим є забезпечення ефективності процесу оцінювання задля досягнення очікуваних результатів учнями.

При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається. Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо. Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість

тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо.

У разі відсутності результатів річного оцінювання учень/учениця може пройти оцінювання відповідно до Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу (із змінами), Методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні від 15.05.2023 №563 (наказу МОН від 20.08.2025 № 1162 «Про внесення змін у методичні рекомендації щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні»).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати та перетворювати тексти задач (усно й письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем
2	Спілкування іноземними мовами	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати й розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів з різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування в письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати в разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.

3	Математична компетентність	Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати й досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.
4	Основні компетентності в природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища й процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення;

		аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).
8	Соціальна та громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати й чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль у командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби з дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно й логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати й критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне й бережливе ставлення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності

можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання і уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання в різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального та фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета, проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проєкти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний з конкретною наскрізною темою; предмети за вибором; роботу в проєктах; позакласну навчальну роботу та роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, уміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища й людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.
Громадянська відповідальність	Сприяє формуванню відповідального члена громади та суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проєкти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності й думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а його зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості й чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.

Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку й охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані з ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Освітня програма закладу профільної середньої освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми профільної середньої освіти забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності, а саме: здатність спілкуватися державною та іноземними мовами, математичної грамотності й обізнаності у галузі природничих наук, техніки і технологій, готовності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, уміння вчитися впродовж життя, здатності до соціальної комунікації й активності, життя в громадянському суспільстві, володіння навичками підприємницької діяльності, загальнокультурної й екологічної грамотності та готовності до здорового способу життя та інших компетентностей передбачених стандартом освіти.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію, на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

